

Codul de procedură penală și Legea de punere în aplicare

Reglementări anterioare

- ♦ Legislație conexă ♦ Decizii ale Curții Constituționale
- ♦ Recursuri în interesul legii ♦ Hotărâri prealabile
- ♦ Index

Ediția a 9-a actualizată la **8 ianuarie 2020**
și îngrijită de avocat dr. Petruț Ciobanu

Editura Rosetti International
București, 2020

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ROMÂNIA [Legislație]

Codul de procedură penală și Legea de punere în aplicare : Reglementări anterioare, Legislație conexă, Decizii ale Curții Constituționale, Recursuri în interesul legii, Hotărâri prealabile, Index. - Ed. a 9-a / Îngrijită de avocat dr. Petruț Ciobanu. - București : Rosetti International, 2020

ISBN 978-606-025-028-9

I. Ciobanu, Petruț (ed.)

34

Copyright © 2020 Editura ROSETTI International

CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ ȘI LEGEA DE PUNERE ÎN APLICARE

Toate drepturile asupra prezentei ediții sunt rezervate
Editurii ROSETTI International. Drepturile de distribuție aparțin în exclusivitate Editurii
ROSETTI International.

Redactor: Marian Florescu

Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu

Editura ROSETTI INTERNATIONAL
București, Str. Ion Brezoianu nr. 9, ap. 6, sector 5
cod poștal: 050022
tel.: +04 021 314 77 81; 0726 178 175; 0724 305 413
e-mail: distributie@editurarosetti.ro
www.editurarosetti.ro

SUMAR

Abrevieri	4
Tabla de materii.....	5
Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală	9
Index.....	297
Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale (extras)	312

Abrevieri

C. Rom.	Constituția României
CDFUE	Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene
CEDO	Convenția Europeană a Drepturilor Omului/ Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CP 1969	Codul penal din 1969
CPP 1968	Codul de procedură penală din 1968
D.	Decretul
H.G.	Hotărârea Guvernului
ÎCCJ	Înalta Curte de Casatăie și Justiție
L.	Legea
M. Of.	Monitorul Oficial, Partea I
C. civ.	Codul civil (Legea nr. 287/2009)
CP	Codul penal (Legea nr. 286/2009)
CPC	Codul de procedură civilă (Legea nr. 134/2010)
CPP	Codul de procedură penală (Legea nr. 135/2010)
O.G.	Ordonanța Guvernului
O.U.G.	Ordonanța de urgență a Guvernului
Regl. ant.	Reglementarea anterioară
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

Tabla de materii

	Art.
PARTEA GENERALĂ.....	1-284
Titlul I. Principiile și limitele aplicării legii procesuale penale	1-13
Titlul II. Acțiunea penală și acțiunea civilă în procesul penal.....	14-28
Capitolul I. Acțiunea penală	14-18
Capitolul II. Acțiunea civilă	19-28
Titlul III. Participanții în procesul penal	29-96
Capitolul I. Dispoziții generale.....	29-34
Capitolul II. Competența organelor judiciare.....	35-76
Sectiunea 1. Competența funcțională, după materie și după calitatea persoanei a instanțelor judecătorești	35-40
Sectiunea a 2-a. Competența teritorială a instanțelor judecătorești.....	41-42
Sectiunea a 3-a. Dispoziții speciale privind competența instanțelor judecătorești	43-52
Sectiunea a 4-a. Competența judecătorului de drepturi și libertăți și a judecătorului de cameră preliminară.....	53-54
Sectiunea a 5-a. Organele de urmărire penală și competența acestora	55-63
Sectiunea a 6-a. Incompatibilitatea și strămutarea	64-76
Capitolul III. Subiecții procesuali principali și drepturile acestora	77-81
Capitolul IV. Inculpatul și drepturile acestuia.....	82-83
Capitolul V. Partea civilă și drepturile acesteia	84-85
Capitolul VI. Partea responsabilă civilmente și drepturile acesteia.....	86-87
Capitolul VII. Avocatul. Asistența juridică și reprezentarea	88-96
Titlul IV. Probele, mijloacele de probă și procedeele probatorii.....	97-201
Capitolul I. Reguli generale	97-103
Capitolul II. Audierea persoanelor	104-131
Sectiunea 1. Reguli generale în materia audierii persoanelor	104-106
Sectiunea a 2-a. Audierea suspectului sau a inculpatului	107-110
Sectiunea a 3-a. Audierea persoanei vătămate, a părții civile și a părții responsabile civilmente	111-113
Sectiunea a 4-a. Audierea martorilor	114-124
Sectiunea a 5-a. Protecția martorilor	125-130
§ 1. Protecția martorilor amenințați	125-129
§ 2. Protecția martorilor vulnerabili.....	130

Secțiunea a 6-a. Confruntarea	131
Respo Capitolul III. Identificarea persoanelor și a obiectelor	132-137
Capitolul IV. Metode speciale de supraveghere sau cercetare	138-153
Capitolul V. Conservarea datelor informative	154-155
Capitolul VI. Percheziția și ridicarea de obiecte și înscrисuri	156-171
Secțiunea 1. Percheziția domiciliară	157-164
Secțiunea a 2-a. Alte forme de percheziție	165-168¹
Secțiunea a 3-a. Ridicarea de obiecte și înscrisuri	169-171
Capitolul VII. Expertiza și constatarea	172-191
Capitolul VIII. Cercetarea locului faptei și reconstituirea	192-195
Capitolul IX. Fotografierea și luarea amprentelor suspectului, inculpatului sau ale altor persoane	196
Capitolul X. Mijloace materiale de probă	197
Capitolul XI. Înscrисurile	198-201
Titlu V. Măsurile preventive și alte măsuri procesuale	202-256
Capitolul I. Măsurile preventive	202-244
Secțiunea 1. Dispoziții generale	202-208¹
Secțiunea a 2-a. Retinerea	209-210
Secțiunea a 3-a. Controlul judiciar	211-215¹
Secțiunea a 4-a. Controlul judiciar pe cauțune	216-217
Secțiunea a 5-a. Arrestul la domiciliu	218-222
Secțiunea a 6-a. Arestarea preventivă	223-240
Secțiunea a 7-a. Încetarea de drept, revocarea și înlocuirea măsurilor preventive	241-242
Secțiunea a 8-a. Dispoziții speciale privind măsurile preventive aplicate minorilor	243-244
Capitolul II. Aplicarea provizoriei a măsurilor de siguranță cu caracter medical	245-248
Secțiunea 1. Obligarea provizoriei la tratament medical	245-246
Secțiunea a 2-a. Internarea medicală provizorie	247-248
Capitolul III. Măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii	249-256
Titlu VI. Acte procesuale și procedurale comune	257-284
Capitolul I. Citarea, comunicarea actelor procedurale și mandatul de aducere	257-267
Capitolul II. Termenele	268-271
Capitolul III. Cheltuielile judiciare	272-276
Capitolul IV. Modificarea actelor procedurale, îndreptarea erorilor materiale și înlăturarea unor omisiuni vădite	277-279
Capitolul V. Nulitatele	280-282
Capitolul VI. Amendă judiciară	283-284
PARTEA SPECIALĂ	285-603

7	
Titlu I. Urmărirea penală	285-341
Capitolul I. Dispoziții generale	285-287
Capitolul II. Sesizarea organelor de urmărire penală	288-298
Secțiunea 1. Reglementări generale	288-294¹
Secțiunea a 2-a. Plângerea prealabilă	295-298
Capitolul III. Conducerea și supravegherea activității organelor de cercetare penală de către procuror	299-304
Capitolul IV. Efectuarea urmăririi penale	305-326
Secțiunea 1. Desfășurarea urmăririi penale	305-311
Secțiunea a 2-a. Suspendarea urmăririi penale	312-313
Secțiunea a 3-a. Clasarea și renunțarea la urmărirea penală	314-320
Secțiunea a 4-a. Terminarea urmăririi penale	321-323
Secțiunea a 5-a. Dispoziții privind efectuarea urmăririi penale de către procuror	324-326
Capitolul V. Rezolvarea cauzelor și sesizarea instanței	327-331
Capitolul VI. Reluarea urmăririi penale	332-335
Capitolul VII. Plângerea împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală	336-341
Titlu II. Camera preliminară	342-348
Titlu III. Judecata	349-477¹
Capitolul I. Dispoziții generale	349-370
Capitolul II. Judecata în primă instanță	371-407
Secțiunea 1. Desfășurarea judecării cauzelor	371-390
Secțiunea a 2-a. Deliberarea și hotărârea instanței	391-407
Capitolul III. Apelul	408-425
Capitolul III¹. Contestația	425¹
Capitolul V. Căile extraordinare de atac	426-470
Secțiunea 1. Contestația în anulare	426-432
Secțiunea a 2-a. Recursul în casătie	433-451
Secțiunea a 3-a. Revizuirea	452-465
Secțiunea a 4-a. Redeschiderea procesului penal în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate	466-470
Capitolul VI. Dispoziții privind asigurarea unei practici judiciare unitare	471-477 ¹
Secțiunea 1. Recursul în interesul legii	471-474¹
Secțiunea a 2-a. Sesizarea Înaltei Curți de Casată și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept	475-477¹
Titlu IV. Proceduri speciale	478-549¹
Capitolul I. Acordul de recunoaștere a vinovăției	478-488
Capitolul II. Contestația privind durata procesului penal	488 ¹ - 488 ⁶
Capitolul II. Procedura privind tragerea la răspundere penală a persoanei juridice	489-503

Capitolul III. Procedura în cauzele cu infractori minori.....	504-520
Capitolul IV. Procedura dării în urmărire	521-526
Capitolul V. Procedura reabilitării.....	527-537
Capitolul VI. Procedura reparării pagubei materiale sau a daunei morale în caz de eroare judiciară sau în caz de privare nelegală de libertate ori în alte cazuri	538-542
Capitolul VII. Procedura în caz de dispariție a dosarelor judiciare și a înscrisurilor judiciare.....	543-547
Capitolul VIII. Procedura privind cooperarea judiciară internațională și punerea în aplicare a tratatelor internaționale în materie penală	548-549
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	548
<i>Secțiunea a 2-a. Recunoașterea unor acte judiciare străine</i>	549
Capitolul IX. Procedura de confiscare sau desființare a unui înscris în cazul clasării	549 ¹
Titlu V. Executarea hotărârilor penale	550-601 ¹
Capitolul I. Dispoziții generale.....	550-554
Capitolul II. Punerea în executare a hotărârilor	555-581
<i>Secțiunea 1. Punerea în executare a pedepselor principale</i>	555-561
<i>Secțiunea a 2-a. Punerea în executare a pedepselor complementare</i>	562-565
<i>Secțiunea a 3-a. Punerea în executare a măsurilor de siguranță</i>	566-574
<i>Secțiunea a 4-a. Punerea în executare a altor dispoziții</i>	575-576
<i>Secțiunea a 5-a. Punerea în executare a amenzii judiciare și a cheltuielilor judiciare avansate de stat</i>	577-578
<i>Secțiunea a 6-a. Punerea în executare a dispozițiilor civile din hotărâre</i>	579-581
Capitolul III. Alte dispoziții privind executarea.....	581 ¹ -596
<i>Secțiunea 1. Condamnarea în cazul anulării sau revocării renunțării la aplicarea pedepsei sau a amânării aplicării pedepsei</i>	581 ¹ -582
<i>Secțiunea 1¹. Schimbări în executarea unor hotărâri</i>	583-588
<i>Secțiunea a 2-a. Amânarea executării pedepsei închisorii sau a detenției pe viață</i>	589-591
<i>Secțiunea a 3-a. Întreruperea executării pedepsei închisorii sau a detenției pe viață</i>	592-594
<i>Secțiunea a 4-a. Înlăturarea sau modificarea pedepsei</i>	595-596
Capitolul IV. Dispoziții comune.....	597-601 ¹
Titlu VI. Dispoziții finale	602-603

Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală^[1]

(Publicată în Monitorul Oficial nr. 486 din 15 iulie 2010)

^[1] Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală a fost modificată prin:

- **L. nr. 255/2013** pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale (M. Of. nr. 515 din 14 august 2013);
- **O.U.G. nr. 3/2014** pentru luarea unor măsuri de implementare necesare aplicării Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru implementarea altor acte normative (M. Of. nr. 98 din 7 februarie 2014), aprobată prin Legea nr. 58/2016 (M. Of. nr. 285 din 14 aprilie 2016);
- **O.U.G. nr. 82/2014** pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 911 din 15 decembrie 2014), aprobată prin Legea nr. 75/2016;
- **Decizia Curții Constituționale nr. 336/2015**, M. Of. nr. 342 din 19 mai 2015. (A se vedea decizia în extras la art. 235);
- **O.U.G. nr. 24/2015** pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 473 din 30 iunie 2015), aprobată prin Legea nr. 116/2016;
- **L. nr. 318/2015** pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 961 din 24 decembrie 2015);
- **O.U.G. nr. 6/2016** privind unele măsuri pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică dispuse în procesul penal (M. Of. nr. 190 din 14 martie 2016);
- **L. nr. 75/2016** privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 334 din 29 aprilie 2016);
- **O.U.G. nr. 18/2016** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (M. Of. nr. 389 din 23 mai 2016);
- **L. nr. 116/2016** privind aprobarea O.U.G. nr. 24/2015 pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 418 din 2 iunie 2016);
- **L. nr. 151/2016** privind ordinul european de protecție, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 545 din 20 iulie 2016);
- **O.U.G. nr. 70/2016** pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală și a Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (M. Of. nr. 866 din 31 octombrie 2016);
- **O.U.G. nr. 13/2017** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 92 din 1 februarie 2017);
- **O.U.G. nr. 14/2017** privind abrogarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 101 din 5 februarie 2017);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 625/2016** publicată în M. Of. nr. 107 din 7 februarie 2017. (A se vedea decizia în extras la art. 70);
- **L. nr. 9/2017** pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 14/2017 privind abrogarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 144 din 24 februarie 2017);

Respect pentru oameni și cărți

- **Decizia Curții Constituționale nr. 22/2017**, publicată în M. Of. nr. 159 din 3 martie 2017. (A se vedea decizia în extras la art. 220);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 17/2017**, publicată în M. Of. 261 din 13 aprilie 2017. (A se vedea decizia în extras la art. 213);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 90/2017**, publicată în M. Of. nr. 291 din 25 aprilie 2017. (A se vedea decizia în extras la art. 311);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 2/2017**, publicată în M. Of. nr. 324 din 5 mai 2017. (A se vedea decizia redată în extras la art. 453);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 257/2017**, publicată în M. Of. 472 din 22 iunie 2017. (A se vedea decizia redată în extras la art. 21);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 244/2017**, publicată în M. Of. nr. 529 din 6 iulie 2017. (A se vedea decizia în extras la art. 145);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 302/2017**, publicată în M. Of. nr. 566 din 17 iulie 2017. (A se vedea decizia în extras la art. 281);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 437/2017**, publicată în M. Of. nr. 763 din 26 septembrie 2017. (A se vedea decizia în extras la art. 348);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 562/2017**, publicată în M. Of. nr. 837 din 23 octombrie 2017. (A se vedea decizia în extras la art. 117);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 651/2017**, publicată în M. Of. nr. 1000 din 18 decembrie 2017. (A se vedea decizia redată în extras la art. 434);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 554/2017**, publicată în M. Of. nr. 1013 din 21 decembrie 2017. (A se vedea decizia redată în extras la art. 282);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 802/2017**, publicată în M. Of. nr. 116 din 6 februarie 2018. (A se vedea decizia în extras la art. 345);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 21/2018**, publicată în M. Of. 175 din 23 februarie 2018. (A se vedea decizia în extras la art. 352);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 22/2018**, publicată în M. Of. nr. 177 din 26 februarie 2018. (A se vedea decizia în extras la art. 102);
- **L. nr. 49/ 2018** privind precursorii de explozivi, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, M. Of. nr. 194 din 2 martie 2018 (cu aplicare din 1 aprilie 2018);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 79/2018**, publicată în M. Of. nr. 399 din 9 mai 2018. (A se vedea decizia în extras la art. 215¹);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 102/2018**, publicată în M. Of. nr. 400 din 10 mai 2018. (A se vedea decizia în extras la art. 505);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 354/2018**, M. Of. nr. 579 din 9 iulie 2018. (A se vedea decizia redată în extras la art. 252³);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 573/2018** publicată în M. Of. nr. 959 din 13 noiembrie 2018. (A se vedea decizia în extras la art. 434);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 651/2018** publicată în M. Of. nr. 1083 din 20 decembrie 2018. (A se vedea decizia în extras la art. 595);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 243/2019**, publicată în M. Of. nr. 429 din 30 mai 2019. (A se vedea decizia în extras la art. 341);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 248/2019** publicată în M. Of. nr. 494 din 19 iunie 2019. (A se vedea decizia în extras la art. 126);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 87/2019**, publicată în M. Of. nr. 498 din 19 iunie 2019. (A se vedea decizia în extras la art. 174);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 250/2019**, publicată în M. Of. nr. 500 din 20 iunie 2019. (A se vedea decizia în extras la art. 377 și 386);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 88/2019**, publicată în M. Of. nr. 499 din 20 iunie 2019. (A se vedea decizia în extras la art. 281);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 590/2019**, publicată în M. Of. nr. 1.019 din 18 decembrie 2019. (A se vedea decizia în extras la art. 469);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 535/2019**, publicată în M. Of. nr. 1.026 din 20 decembrie 2019. (A se vedea decizia în extras la art. 589).

PARTEA GENERALĂ

Titlul I

Principiile și limitele aplicării legii procesuale penale

Art. 1. Normele de procedură penală și scopul acestora. (1) Normele de procedură penală reglementează desfășurarea procesului penal și a altor proceduri judiciare în legătură cu o cauză penală.

(2) Normele de procedură penală urmăresc asigurarea exercitării eficiente a atribuțiilor organelor judiciare cu garantarea drepturilor părților și ale celorlalți participanți în procesul penal astfel încât să fie respectate prevederile Constituției, ale tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, ale celorlalte reglementări ale Uniunii Europene în materie procesual penală, precum și ale pactelor și tratatelor privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care România este parte.^[1]

Legislația conexă: L. nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală (republicată în Monitorul Oficial nr. 411 din 27 mai 2019) – *Titlul VIII – Asistența judiciară în materie penală, Secțiunea a 6-a: Dispoziții privind cooperarea cu statele membre ale Uniunii Europene în aplicarea Directivei 2014/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind ordinul european de anchetă în materie penală* – art. 331 și art. 335.

Art. 2. Legalitatea procesului penal. Procesul penal se desfășoară potrivit dispozițiilor prevăzute de lege. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 2 alin. (1)]

Legislația conexă: L. nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală (republicată în Monitorul Oficial nr. 411 din 27 mai 2019) – *Titlul VIII – Asistența judiciară în materie penală, Secțiunea a 6-a: Dispoziții privind cooperarea cu statele membre ale Uniunii Europene în aplicarea Directivei 2014/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind ordinul european de anchetă în materie penală* – art. 335.

Art. 3. Separarea funcțiilor judiciare. (1) În procesul penal se exercită următoarele funcții judiciare:

- a) funcția de urmărire penală;
- b) funcția de dispoziție asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei în faza de urmărire penală;
- c) funcția de verificare a legalității trimiterii ori netrimiterii în judecată;^[2]
- d) funcția de judecată.

(2) Funcțiile judiciare se exercită din oficiu, în afară de cazul când, prin lege, se dispune altfel.

(3) În desfășurarea aceluiasi proces penal, exercitarea unei funcții judiciare este incompatibilă cu exercitarea unei alte funcții judiciare, cu excepția celei prevăzute la alin. (1) lit. c), care este compatibilă cu funcția de judecată, mai puțin când se dispune începerea judecății potrivit art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. c).^[3]

^[1] Alin. (2) al art. 1 este reproducus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 1 din L. nr. 255/2013.

^[2] Lit. c) a alin. (1) și alin. (3) și (6) de la art. 3 sunt reproducuse astfel cum au fost modificate prin art. 102 pct. 2 din L. nr. 255/2013.

^[3] Alin. (3) al art. 3 este reproducus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 1 din O.U.G. nr. 18/2016.

(4) În exercitarea funcției de urmărire penală, procurorul și organele de cercetare penală strâng probele necesare pentru a se constata dacă există sau nu temeuri de trimitere în judecată.

(5) Asupra actelor și măsurilor din cadrul urmăririi penale, care restrâng drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, dispune judecătorul desemnat cu atribuții în acest sens, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(6) Asupra legalității actului de trimitere în judecată și probelor pe care se bazează acesta, precum și asupra legalității soluțiilor de netrimiteră în judecată se pronunță judecătorul de cameră preliminară, în condițiile legii.

(7) Judecata se realizează de către instanță, în complete legal constituite.

Art. 4. Prezumția de nevinovăție. (1) Orice persoană este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale printr-o hotărâre penală definitivă.

(2) După administrarea întregului probatoriu, orice îndoială în formarea convingerii organelor judiciare se interpretează în favoarea suspectului sau inculpatului. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 5^a]

Legislație conexă: C. Rom. – art. 23 alin. (11); ♦ CEDO – art. 6 parag. 2; ♦ CDFUE – art. 48 alin. (1); ♦ Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea unumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale (J.O. L nr. 65 din 11 martie 2016).

Art. 5. Aflarea adevărului. (1) Organele judiciare au obligația de a asigura, pe bază de probe, aflarea adevărului cu privire la faptele și împrejurările cauzei, precum și cu privire la persoana suspectului sau inculpatului.

(2) Organele de urmărire penală au obligația de a strânge și de a administra probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau inculpatului. Respingerea sau neconsemnarea cu rea-credință a probelor propuse în favoarea suspectului sau inculpatului se sanctionează conform dispozițiilor prezentului cod. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 3; ♦ art. 202 alin. (1)]

Legislație conexă: Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea unumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale (J.O. L nr. 65 din 11 martie 2016); ♦ L. nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală (republicată în Monitorul Oficial nr. 411 din 27 mai 2019) – *Titlul VIII – Asistența judiciară în materie penală, Secțiunea a 6-a: Dispoziții privind cooperarea cu statele membre ale Uniunii Europene în aplicarea Directivei 2014/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind ordinul european de anchetă în materie penală* – art. 331 și art. 348.

Art. 6. Ne bis in idem. Nicio persoană nu poate fi urmărită sau judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni atunci când față de acea persoană s-a pronunțat anterior o hotărâre penală definitivă cu privire la aceeași faptă, chiar și sub altă încadramentă juridică.

Legislație conexă: CEDO – art. 4 din Protocolul nr. 7 adițional; ♦ CDFUE – art. 50; ♦ L. nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală (republicată în Monitorul Oficial nr. 411 din 27 mai 2019) – *Titlul VIII – Asistența judiciară în materie penală, Secțiunea a 6-a: Dispoziții privind cooperarea cu statele membre ale Uniunii Europene în aplicarea Directivei 2014/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind ordinul european de anchetă în materie penală* – art. 335.

Art. 7. Obligativitatea punerii în mișcare și a exercitării acțiunii penale.

(1) Procurorul este obligat să pună în mișcare și să exercite acțiunea penală din oficiu atunci când există probe din care rezultă săvârșirea unei infracțiuni și nu există vreo cauză legală de împiedicare, alta decât cele prevăzute la alin. (2) și (3).

(2) În cazurile și în condițiile prevăzute expres de lege, procurorul poate renunța la exercitarea acțiunii penale dacă, în raport cu elementele concrete ale cauzei, nu există un interes public în realizarea obiectului acesteia.

(3) În cazurile prevăzute expres de lege, procurorul pune în mișcare și exercită acțiunea penală după introducerea plângerii prealabile a persoanei vătămate sau după obținerea autorizării ori sesizării organului competent sau după îndeplinirea unei alte condiții prevăzută de lege. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 2 alin. (2)]

Art. 8. Caracterul echitabil și termenul rezonabil al procesului penal.

Organele judiciare au obligația de a desfășura urmărirea penală și judecata cu respectarea garanțiilor procesuale și a drepturilor părților și ale subiecților procesuali, astfel încât să fie constatătate la timp și în mod complet faptele care constituie infracțiuni, nicio persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală, iar orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit legii, într-un termen rezonabil. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 1 alin. (1)]

Legislație conexă: Convenția EDO – art. 6; ♦ CDFUE – art. 47 alin. (2); ♦ Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea unumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale (J.O. L nr. 65 din 11 martie 2016).

Art. 9. Dreptul la libertate și siguranță. (1) În cursul procesului penal este garantat dreptul oricărei persoane la libertate și siguranță.

(2) Orice măsură privativă sau restrictivă de libertate se dispune în mod excepțional și doar în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

(3) Orice persoană arestată are dreptul de a fi informată în cel mai scurt timp și într-o limbă pe care o înțelege asupra motivelor arestării sale și are dreptul de a formula contestație împotriva dispunerii măsurii.

(4) Atunci când se constată că o măsură privativă sau restrictivă de libertate a fost dispusă în mod nelegal, organele judiciare competente au obligația de a disputa revocarea măsurii și, după caz, punerea în libertate a celui reținut sau arestat.

(5) Orice persoană față de care s-a dispus în mod nelegal, în cursul procesului penal, o măsură privativă de libertate are dreptul la repararea pagubei suferite, în condițiile prevăzute de lege. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 5]

Legislație conexă: C. Rom. – art. 23; ♦ CEDO – art. 5 parag. 1; ♦ CDFUE – art. 6; ♦ Directiva nr. 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale (J.O. L nr. 142 din 1 iunie 2012); ♦ L. nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală (republicată în Monitorul Oficial nr. 411 din 27 mai 2019) – *Titlul VIII – Asistența judiciară în materie penală, Secțiunea a 6-a: Dispoziții privind cooperarea cu statele membre ale Uniunii Europene în aplicarea Directivei 2014/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind ordinul european de anchetă în materie penală* – art. 335.

Art. 10. Dreptul la apărare. (1) Părțile și subiecții procesuali principali au dreptul de a se apăra ei însăși sau de a fi asistați de avocat.

(2) Părțile, subiecții procesuali principali și avocatul au dreptul să beneficieze de timpul și înlesnirile necesare pregătirii apărării.

(3) Suspectul are dreptul de a fi informat de îndată și înainte de a fi ascultat despre fapta pentru care se efectuează urmărirea penală și încadrarea juridică a acesteia. Inculpatul are dreptul de a fi informat de îndată despre fapta pentru care s-a pus în mișcare acțiunea penală împotriva lui și încadrarea juridică a acesteia.^[1]

(4) Înainte de a fi ascultați, suspectului și inculpatului trebuie să li se pună în vedere că au dreptul de a nu face nicio declarație.

(5) Organele judiciare au obligația de a asigura exercitarea deplină și efectivă a dreptului la apărare de către părți și subiecții procesuali principali în tot cursul procesului penal.

(6) Dreptul la apărare trebuie exercitat cu bună-credință, potrivit scopului pentru care a fost recunoscut de lege. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 6]

Legislație conexă: C. Rom. – art. 24; ♦ CEDO – art. 6 parag. 3 lit. b)-c); ♦ CDFUE – art. 48 alin. (2); ♦ Directiva nr. 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale (J.O. L nr. 142 din 1 iunie 2012); ♦ Directiva 2013/48/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privării de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autorități consulare în timpul privării de libertate (J.O. nr. L 294 din 6 noiembrie 2013; ♦ Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale (J.O. L nr. 65 din 11 martie 2016); ♦ L. nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală (republicată în Monitorul Oficial nr. 411 din 27 mai 2019) – *Titlul VIII – Asistența judiciară în materie penală, Secțiunea a 6-a: Dispoziții privind cooperarea cu statele membre ale Uniunii Europene în aplicarea Directivei 2014/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind ordinul european de anchetă în materie penală* – art. 352.

Art. 11. Respectarea demnității umane și a vieții private. (1) Orice persoană care se află în curs de urmărire penală sau de judecată trebuie tratată cu respectarea demnității umane.

(2) Respectarea vieții private, a inviolabilității domiciliului și a secretului corespondenței sunt garantate. Restrângerea exercitării acestor drepturi nu este admisă decât în condițiile legii și dacă aceasta este necesară într-o societate democratică. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 5¹]

Legislație conexă: C. Rom. – art. 22 alin. (2), art. 26 și art. 28; ♦ CEDO – art. 3 și art. 8; ♦ CDFUE – art. 1, art. 4 și art. 7; ♦ CP – art. 280, art. 281 și art. 282.

Art. 12. Limba oficială și dreptul la interpret. (1) Limba oficială în procesul penal este limba română.

(2) Cetățenii români aparținând minorităților naționale au dreptul să se exprime în limba maternă în fața instanțelor de judecată, actele procedurale întocmîndu-se în limba română.

(3) Părților și subiecților procesuali care nu vorbesc sau nu înțeleg limba română ori nu se pot exprima li se asigură, în mod gratuit, posibilitatea de a lua cunoștință

^[1] Alin. (3) al art. 10 este reproducă astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 3 din L. nr. 255/2013.

de piesele dosarului, de a vorbi, precum și de a pune concluzii în instanță, prin interpret. În cazurile în care asistența juridică este obligatorie, suspectului sau inculpatului i se asigură în mod gratuit posibilitatea de a comunica, prin interpret, cu avocatul în vederea pregătirii audierii, a introducerii unei căi de atac sau a oricărei alte cereri ce ține de soluționarea cauzei.^[1]

(4) În cadrul procedurilor judiciare se folosesc interpreți autorizați, potrivit legii. Sunt incluși în categoria interpreților și traducătorii autorizați, potrivit legii. [Regl. ant.: CPP 1968 – art. 7, art. 8]

Legislație conexă: C. Rom. – art. 128; ♦ CEDO – art. 6 parag. 3 lit. e); ♦ Directiva nr. 2010/64/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2010 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale (J.O. L nr. 280 din 26 octombrie 2010).

Art. 13. Aplicarea legii procesuale penale în timp și spațiu. (1) Legea procesuală penală se aplică în procesul penal actelor efectuate și măsurilor dispuse, de la intrarea ei în vigoare și până în momentul ieșirii din vigoare, cu excepția situațiilor prevăzute în dispozițiile tranzitorii.

(2) Legea procesuală penală română se aplică actelor efectuate și măsurilor dispuse pe teritoriul României, cu excepțiile prevăzute de lege.

► Legea de aplicare nr. 255/2013:

Art. 3. Legea nouă se aplică de la data intrării ei în vigoare tuturor cauzelor aflate pe rolul organelor judiciare, cu excepțiile prevăzute în cuprinsul prezentei legi.

Art. 4. (1) Actele de procedură îndeplinite înainte de intrarea în vigoare a Codului de procedură penală, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare la data îndeplinirii lor, rămân valabile, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.

(2) Nulitatea oricărui act sau oricărei lucrări efectuate înainte de intrarea în vigoare a legii noi poate fi invocată numai în condițiile Codului de procedură penală.

(3) În cauzele aflate în curs de judecată la data intrării în vigoare a legii noi, încălcarea, în cursul urmăririi penale, a dispozițiilor legale privind prezența obligatorie a învinuitului sau a inculpatului ori asistarea obligatorie a acestora de către apărător poate fi invocată până la începerea dezbatelor.

Legislație conexă: CP – art. 8; ♦ L. nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală (republicată în Monitorul Oficial nr. 411 din 27 mai 2019) – *Titlul VIII – Asistența judiciară în materie penală, Secțiunea a 6-a: Dispoziții privind cooperarea cu statele membre ale Uniunii Europene în aplicarea Directivei 2014/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind ordinul european de anchetă în materie penală* – art. 335.

^[1] Alin. (3) al art. 12 este reproducă astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 4 din L. nr. 255/2013.